

Nagy Márton – Palotai Dániel – Virág Barnabás

A 2016. évi növekedés margójára – ebben tényleg több volt...

A legfrissebb adatok szerint a magyar gazdaság 2016-ban az előzetes adatokhoz képest némileg gyorsabban, 2,2 százalékkal növekedett. Az adat két komoly tanulsággal is bír: egyrészt a konjunktúra aktuális állapotának megítéléséhez az előzetes adatközlések mellett fontos a várható revíziók minél pontosabb feltérképezése is. Mint azt a beérkezett adat is igazolja: helyes döntés volt az elmúlt év végén indított jegybanki gyakorlat, amely az elemzések részévé tette a GDP adatok revíziós tulajdonságainak mélyebb megértését is. A második tanulság, hogy korunk gazdaságpolitikájában a stabil növekedés fenntartásához a fiskális politika oldaláról is kiszámítható keresleti impulzusok szükségesek. Ezt figyelembe véve 2016-ban – még az EU-s forrásbeáramlás oldaláról kétségtelenül jelentkező kihívások ellenére – is elérhető lett volna 3 százalék közeli növekedés.

2013-tól a gazdasági növekedésben fordulatot figyelhettünk meg, melynek eredményeként hazánkban fenntartható módon 3 százalék feletti gazdasági növekedés alakult ki az elmúlt években. A **2016-os** év azonban több kihívással is szembesítette a magyar gazdaságot. Ezek közül a legjelentősebb az Európai Uniótól érkező támogatások átmeneti csökkenése volt. **Kulcskérdéssé** vált a tavalyi évben, hogy **a kormányzati kiadások** – főképp az állami beruházások – **milyen mértékben tudják ellensúlyozni az EU-s transzferek gazdaságélénkítő hatásának átmeneti megtorpanását.**

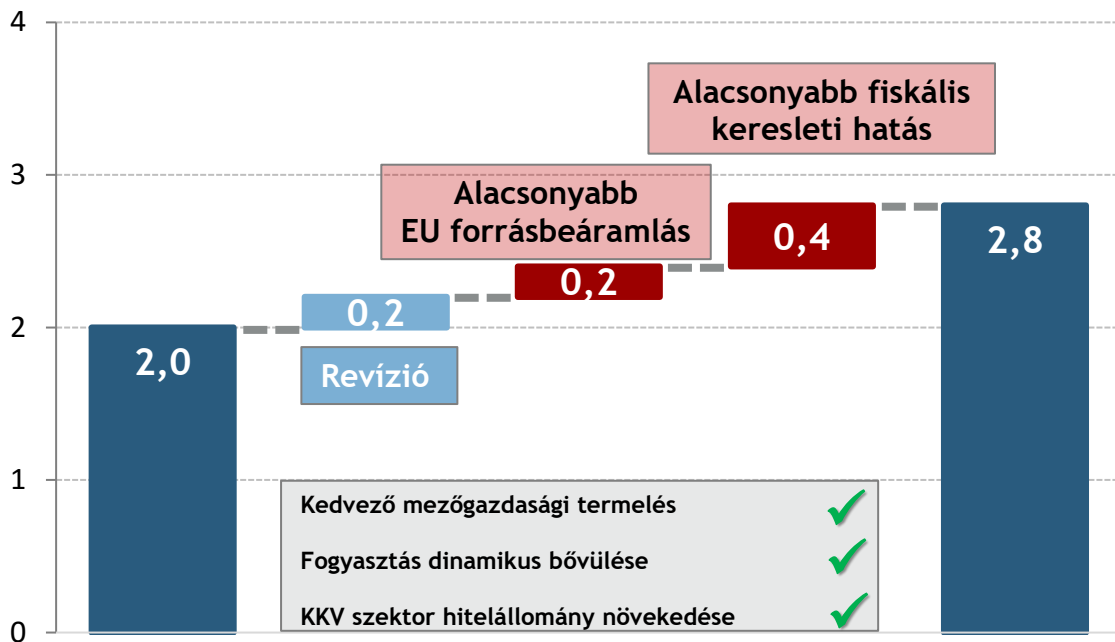
A Központi Statisztikai Hivatal által az elmúlt héten közzétett – felülvizsgált – adatok szerint, a magyar gazdaság 2016-ban a megelőző évek és az idei évre várható 3 százalék fölötti ütemnél lassabban, ugyanakkor az első adatközlésekben megismert számoknál gyorsabban, 2,2 százalékkal növekedett. **Az adat kapcsán két fontos tanulságot érdemes utólag is rögzíteni.**

A gazdasági teljesítmény statisztikai mérése nehéz és sok kihívással terhelt folyamat. Minden félreértés – vagy néha szándékos félreértelmezés – elkerülése végett fontosnak tartom leszögezni, hogy a **Központi Statisztikai Hivatal** évtizedek óta rendkívül felkészült apparátussal, **a legjobb nemzetközi módszertannak megfelelő gyakorlattal teszi közzé statisztikai adatait a magyar gazdaságról.** A gazdasággal foglalkozó szakemberként azonban el kell fogadnunk, hogy a Nemzeti Számlák folyamatos revideálódása az életünk része, miközben a gazdaságpolitika döntéshozói – főként a

monetáris politikai döntéshozók – számára kulcskérdés a gazdaság aktuális konjunkturális állapotának lehető legpontosabb értékelése. **A GDP adatok valós idejű mérési bizonytalansága és a gazdaságpolitikusok lehető legmélyebb információs igénye közötti rés áthidalásának egy lehetősége a várható revíziók mélyebb megértése.** Ezen az úton indult el fejlesztéseivel a tavalyi év végén a Magyar Nemzeti Bank. Az elmúlt év tapasztalatai a gyakorlat helyességét igazolják. A Magyar Nemzeti Bank Inflációs Jelentései az első, 2016 egész évre vonatkozó adatainak – idén márciusi – ismertté válása óta folyamatosan 0,2 százalékpontos revíziót valószínűsítettek a 2016-os évre, amit végül a KSH elmúlt heti adatközlése is megerősített.

Az adatrevíziók mellett immár az elmúlt évi költségvetési folyamatokról és annak keresleti hatásairól is tisztább képpel rendelkezünk. Ezek alapján mind az EU-s pénzek, mind az állami kiadások növekedési hozzájárulása a vártnál alacsonyabb volt. Az EU-s pénzek reálgazdasági szempontból is effektív – azaz nem előleg típusú – felhasználása nagyságrendileg 200 milliárd forinttal elmaradt a várttól. Számításaink szerint önmagában a lassabb EU forrásfelhasználás hatására a 2016-os gazdasági növekedés mintegy 0,2 százalékponttal lehetett alacsonyabb. Emellett bár a tavalyi költségvetési hiány a GDP 1,9 százaléka lett, figyelembe kell venni, hogy a deficit teljes egészében az év utolsó heteiben alakult ki, így a kiadások ezen része értelemszerűen már nem érinthette a 2016. évi gazdasági teljesítményt. **A költségvetési impulzus így reálgazdasági szempontból negatív volt a 2016. évben,** hiszen az év végén eszközölt kiadások reálgazdasági hatásának nagy része a következő évekre húzódott át. **Össességében 2016-ban a 0,4 százalékot is elérhette a költségvetési politika kieső növekedési hatása.** Vagyis az EU-s transzferek magasabb effektív felhasználása és az eszközölt költségvetési kiadások kiegyensúlyozottabb időzítése mellett **a gazdasági növekedés megközelítette volna a 3 százalékos dinamikát.** Éppen ez volt az a tényező, ami miatt az MNB a legtovább kitartott a 2,8 százalékos növekedési prognózisa mellett.

1. ábra: A 2016-os GDP növekedést befolyásoló alapvető tényezők

Az idei évben a 2,4 százalékos hiánycél teljesülése és az áthúzódó tételek - amelyek a tavalyi hiányt növelték - hozzájárulnak a gazdasági növekedés gyorsulásához. Azonban idén is fontos a kiszámíthatóság, és ha a **hiány elmarad a költségvetési törvényben kitűzött céltől, akkor a költségvetés növekedésre gyakorolt hatása kisebb lehet**. Az első félév költségvetési adatai ezúttal is azt jelzik, hogy fennáll ennek a kockázata. A központi költségvetés ESA egyenlegének többlete 270,5 milliárd forint volt 2017. július végén, az adott időszakra eső GDP 1,5 százalékának megfelelő többletet mutatott. Ez megerősíti az **MNB 2017. szeptemberi Inflációs jelentésében közölt előrejelzést is, azaz az ESA hiány idén elmaradhat a céltől és 1,6-1,8 százalék között alakulhat** annak ellenére, hogy a pénzforgalmi hiány meghaladhatja a tervezettet.

„Szerkesztett formában megjelent a Világgazdaságban 2017. október 10-én.”